

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ
РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНІ
ДІЛЯНКИ»

0 Харків
2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ РЕЧОВИХ
ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ»**

для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Харків
2022

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів для вивчення навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: М. В. Шульга, С. В. Хомінець, І. В. Ігнатенко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 31 с.

У к л а д а ч і: М.В Шульга,
С.В. Хомінець,
І.В. Ігнатенко

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2022

ВСТУП

Самостійна робота як невід’ємний елемент опанування навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» передбачає, що заплановані завдання виконуються студентами під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Вона спирається на науково обґрунтовану систему дидактично й методично оформленого навчального матеріалу.

Під час її проведення відбувається закріплення теоретичних знань, їх поглиблення, набуття й удосконалення практичних навичок й умінь, необхідних для успішної практичної діяльності.

Зміст самостійної роботи студента визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, яку відображено в освітньо-професійній програмі та робочому навчальному плані, методичними матеріалами, завданнями і вказівками викладача.

У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з навчальної дисципліни, що вивчається (засвоєння лекційного курсу, а також окремих його розділів, тем, положень і т.д.);
- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (розв’язання задач, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки, тощо);
- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, підготовча робота в рамках ділової гри, письмовий аналіз конкретної ситуації, тощо);
- застосовує отримані знання та уміння задля формулювання власної позиції, теорії, моделі (написання магістерської роботи, наукової роботи для конкурсу, статті).

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи студента навчального характеру, яка покликана сприяти вивченню програмного матеріалу. Під час самостійної роботи слід опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативні акти, судову практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- виконання домашніх завдань – вивчення теоретичного матеріалу, рішення практичних задач, аналіз ефективності застосування норм земельного законодавства на практиці, підготовка до ділової гри тощо;

- доопрацювання матеріалів лекції – ознайомлення з монографічною літературою по темах лекційного матеріалу, аналіз практики застосування норм земельного законодавства, на які були посилання в лекційному матеріалі;

- робота в інформаційних мережах – користування базами даних, інформаційно-пошуковими та інформаційно-довідковими системами, автоматизованими бібліотечними системами, електронними журналами тощо;

- есе за вузькоспеціальною проблематикою – висвітлення актуальної теми за вузькоспеціальною проблемою курсу «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки». Тема есе обирається за однією із тем навчального курсу;

- пошук наукової літератури за певною темою – за визначеними викладачем темами студент підбирає актуальну і цікаву наукову літературу опрацьовує та надає її викладачу;

- підготовка колекцій документів, матеріалів тощо – пошук судових рішень за участю суб'єктів земельних спорів, розробка проектів локальних нормативних актів тощо;

- підготовка тематичних презентацій;

- підготовка та публікація наукових статей – тему наукової статті або тез студент погоджує з лектором або

викладачем, під керівництвом якого буде виконуватися такий вид наукової самостійної роботи;

–участь у конкурсах студентських наукових робіт, участь у наукових конференціях, круглих столах;

–підготовка та захист індивідуальної підсумкової письмової роботи.

Вид самостійної роботи студент обирає за власним бажанням й узгоджує з викладачем на початку навчального року (семестру). Організацію, контроль й оцінку якості виконання самостійної роботи студентів здійснює керівник, яким може виступати викладач, закріплений кафедрою за академічною студентською навчальною групою, або лектор (у випадку підготовки наукової статті, тез наукової доповіді). При виникненні питань, пов'язаних із виконанням самостійної роботи, студентам рекомендується звертатися до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень і консультації.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підсумкова індивідуальна письмова робота є обов'язковим видом самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки» за вибором студента. Її мета – набуття здобувачем вищої освіти компетентностей щодо аналізу й синтезу юридичних фактів і подій, умінь знаходити інформацію з різних джерел, а також розвиток письмових комунікативних вмінь і навичок.

2.1. Виконання підсумкової індивідуальної письмової роботи

Виконання підсумкової письмової роботи передбачає наступне:

- 1) вибір теми підсумкової письмової роботи й написання її плану, який узгоджується з викладачем;
- 2) вивчення законодавства й монографічної літератури з даної проблеми;
- 3) вивчення матеріалів судової практики, які відповідають обраній темі;
- 4) обговорення роботи з викладачем;
- 5) доопрацювання і завершення індивідуальної підсумкової письмової роботи й подання її на кафедру;
- 6) рецензування роботи;
- 7) захист підсумкової письмової роботи.

1. Вибір теми підсумкової індивідуальної письмової роботи

Тематика підсумкових письмових робіт визначається кафедрою, але, як виняток, викладач або студент може запропонувати свою тему, яка повинна бути актуальною і тісно пов'язаною із вирішенням теоретичних та практичних фахових завдань. Теми обираються студентами на початку семестру.

При виборі теми студент консультується з викладачем, якій вів практичні заняття.

Теми для підсумкової індивідуальної письмової роботи

1. Історія розвитку законодавства у сфері реєстрації речових прав на земельні ділянки в Україні.
2. Правовідносини у сфері реєстрації прав на землю.
3. Особливості державної реєстрації речових прав на землю.
4. Правові засади державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.
5. Об'єктно-суб'єктний склад державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.
6. Процедура державної реєстрації речових прав на земельні ділянки: етапи.
7. Правове забезпечення ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень в аспекті реєстрації прав на земельні ділянки: проблеми та перспективи.
8. Використання відомостей невід'ємної архівної складової частини Державного реєстру речових прав при проведенні державної реєстрації прав: актуальні питання.
9. Сучасні проблеми скасування державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.
10. Захист прав землевласників від рейдерства під час державної реєстрації права власності на земельні ділянки.
11. Реєстрація права власності на земельну ділянку в умовах воєнного стану: законодавчі новели.
12. Розгляд земельних спорів у сфері державної реєстрації права власності на землю: правові позиції Верховного Суду.
13. Особливості здійснення реєстрації спільної сумісної власності на земельну ділянку.
14. Особливості здійснення реєстрації спільної часткової власності на земельну ділянку.
15. Довірча власність на земельну ділянку.
16. Нормативно-правове забезпечення у сфері реєстраційної діяльності права землекористування.

17. Класифікація правових норм, спрямованих на регулювання реєстраційної діяльності у сфері права землекористування.

18. Поняття та ознаки реєстраційної діяльності у сфері права землекористування.

19. Особливості судової практики Верховного Суду щодо істотних умов договору оренди земельної ділянки.

20. Земельні спори щодо укладання договору оренди земельної ділянки з урахуванням практики Верховного Суду.

21. Особливості земельних спорів щодо державної реєстрації права оренди землі: основні правові позиції Верховного Суду.

22. Особливості спадкування права постійного землекористування та його державна реєстрація.

23. Особливості судової практики щодо державної реєстрації права постійного користування земельними ділянками.

24. Правові проблеми у сфері державної реєстрації права постійного землекористування фермерських господарств.

25. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис): особливості державної реєстрації та правові позиції Верховного Суду.

26. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій): особливості державної реєстрації та правові позиції Верховного Суду.

27. Земельні сервітути: особливості державної реєстрації та правові позиції Верховного Суду.

28. Судовий захист земельних прав громадян та юридичних осіб у сфері реєстраційної діяльності.

29. Способи захисту земельних прав громадян та юридичних осіб сфері реєстраційної діяльності.

30. Правові проблеми захисту прав власників та користувачів земельних ділянок при здійсненні реєстраційної діяльності.

2. Підготовка до написання та виконання підсумкової індивідуальної письмової роботи

Після вибору та закріплення теми підсумкової роботи студент вивчає законодавство та монографічну літературу з даної проблеми, знайомиться з матеріалами судової практики, які відповідають обраній темі.

Керуючись вибраними та опрацьованими нормативно-правовими актами, рекомендованою та додатковою навчальною, науковою та іншою літературою за курсом «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки», студент повинен приступити до самостійного її написання відповідно до погодженого плану.

Під час складання плану та написання підсумкової письмової роботи студент може консультуватися з викладачем з питань досліджуваної проблеми.

Використовуючи при написанні підсумкової письмової роботи нормативно-правові акти, наукову літературу, юридичну практику, студент зобов'язаний робити відповідні посилання на джерела, необхідні для висвітлення відповідних питань, згідно з установленними стандартами (із зазначенням вихідних джерел, автора, сторінок).

Підсумкова письмова робота виконується самостійно, повинна характеризуватися оригінальністю тексту. Переписування тексту з літературних джерел допускається тільки з метою наведення позицій, думок науковців, але при цьому обов'язково слід послатися на першоджерело.

Зміст підсумкової письмової роботи має відповідати обраній темі і складеному плану.

Підсумкова письмова робота повинна мати наступну структуру:

1. Титульна сторінка.

2. План роботи.

3. Вступ (2-3 стор.), в якому обґрунтовується актуальність теми, стан розробки відповідної проблеми, визначається об'єкт, предмет, мета, завдання і методи дослідження.

4. Основна частина (20-25 стор.), в якій розкривається сама тема дослідження. При цьому студенту висвітлити основні проблеми обраної теми, висвітлити існуючі підходи до їх вирішення, а також запропонувати власну інтерпретацію, свої форми й методи розв'язання поставлених питань.

5. Висновок (2-3 стор.), в якому зазначаються ті нові положення, які з'ясував студент у результаті дослідження.

6. Список використаних джерел інформації (нормативних актів, наукової та навчальної літератури, матеріалів судової практики). Список використаних джерел оформляється за ДСТУ 2017 р.

3. Обсяг підсумкової індивідуальної письмової роботи та вимоги до її оформлення.

Орієнтовний обсяг підсумкової письмової роботи – 25-30 сторінок друкованого тексту, виконаного через 1,5 інтервал, з полями: зліва – 3 см, праворуч – 1,5 см, зверху і знизу – 2 см. Шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14. Текст оформлюється на одній стороні аркуша формату А4.

Скорочення слів у тексті підсумкової письмової роботи неприпустимі, крім загальноприйнятих, або зумовлених використанням окремими нормативно-правовими актами. У разі використання у підсумковій письмовій роботі загальноприйнятих або зумовлених використанням у текстах окремих нормативних актів скорочень, аббревіатур, вони позначаються на окремій сторінці після плану.

Підсумкова письмова робота має титульну сторінку, для якої відводиться перша сторінка (без номера), яка не входить у загальне число сторінок. На титульному аркуші вказуються: Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, кафедра земельного та аграрного права, назва теми, прізвище та ініціали автора роботи із зазначенням факультету, курсу та номера академічної групи, відомості про наукового керівника, рік написання роботи.

На другій сторінці наводиться план, який включає такі реквізити: угорі посередині сторінки друкується слово “ЗМІСТ”, нижче – “Вступ” (без позначення номера), потім

позначені номерами розділи. Наступний розділ “Висновки” також не зазначається власним номером. На останньому місці плану (теж без номера) стоїть “Список використаних джерел”. Сам список додається в кінці підсумкової письмової роботи з нової сторінки.

Доцільним є побудова вступу із висвітленням таких елементів:

- *актуальність теми* визначається шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв’язання цієї проблеми, обґрунтування значення роботи для розвитку певної галузі;

- *мета дослідження* – це прогнозування результату, визначення оптимальних шляхів вирішення завдань в умовах вибору методів та прийомів дослідження;

- *завдання дослідження* визначаються поставленою метою і являють собою конкретні послідовні шляхи вирішення проблеми;

- *предмет дослідження* - це процес, що вивчається у межах об’єкта дослідження;

- *об’єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обране для вивчення і розглядає предмет дослідження у всіх його взаємозв’язках;

- *методи дослідження* – це спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Після сторінки з вступом наводиться текст підсумкової письмової роботи з послідовним повторенням назв розділів. Наприкінці кожного розділу повинні бути зроблені відповідні висновки щодо розглянутого питання. Завершують підсумкову письмову роботу загальні висновки автора, які він зробив у процесі дослідження обраного питання.

Список літератури, яка вивчається і цитується, складається або відповідно до порядку її використання, або в алфавітному порядку.

Посилання на авторів літератури, що цитується, указуються в тексті у квадратних дужках, наприклад [1, с. 3], де

перша цифра означає порядковий номер джерела зі списку, друга – сторінку.

Усі сторінки нумеруються арабськими цифрами: загальна нумерація починається з титульного листа, порядковий номер на ньому не ставиться. Нумерація сторінок повинна бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Підсумкова письмова робота повинна бути підписана студентом на останній сторінці після списку використаних джерел із зазначенням дати (числа, місяця, року) фактичної здачі роботи на рецензування.

Робота подається на кафедру у пластиковій папці-швидкозшивачу.

4. Захист підсумкових індивідуальних письмових робіт та її оцінювання.

Захист підсумкової письмової роботи проводить викладач, який вів практичні заняття.

Критеріями оцінювання підсумкової письмової роботи є:

- актуальність розглянутих питань;
- самостійність визначення теми та складання плану дослідження;
- достатність обсягу та відповідність темі дослідження використаної літератури, інших джерел використання;
- особистий вклад в дослідження питання (самостійність в написанні, аналіз, правильність і наукова обґрунтованість висновків, інше);
- творчий підхід до написання підсумкової письмової роботи;
- дотримання вимог до оформлення роботи.

Оцінювання підсумкової письмової роботи здійснюється, зважаючи на її зміст і результати захисту.

Кількість балів при проведенні захисту підсумкової роботи визначається з урахуванням: 1) повноти розкриття теми, послідовності викладення матеріалу, наявності висновків, якості оформлення роботи; 2) оцінки вмінь і навичок, презентації матеріалу, аргументація власних позицій і

висновків, доведеності суджень. За результатами захисту підсумкової письмової роботи студент може отримати 0, 5, 10, 15, 20 балів, при цьому 0 балів унеможливорює отримання диференційованого заліку з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання студентів при захисті підсумкової індивідуальної письмової роботи:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Підсумкова індивідуальна письмова робота	Мах 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.

		При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми щодо аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

2.2. Есе за вузькоспеціальною проблемною тематикою.

Виконується з метою поглибленого вивчення загально-правової та судової практики щодо проведення державної реєстрації речових прав на земельні ділянки. Есе виражає індивідуальні уявлення автора про певні судові спори й має філософське спрямування.

Письмове есе виконується за темою, погодженою студентом з викладачем.

Обсяг письмового есе – 5 сторінок формату А-4. При підготовці есе студент має використати не менше, ніж 5 наукових джерел земельно-правового спрямування.

2.3. Пошук наукової літератури за певною темою.

Цей вид роботи передбачає складання студентом анотацій опрацьованої наукової літератури щодо державної реєстрації речових прав на земельні ділянки, в яких висвітлюється сутність публікації, стисло викладається зміст монографії (розділу монографії), статті та інших матеріалів і формулюються власні узагальнення й оцінка предмета дослідження анотованого джерела. Також анотація має містити висновки щодо практичної й теоретичної значущості анотованого джерела. Для анотування студент обирає наукові джерела за погодженням з викладачем. Анотування як форма самостійної роботи студента потребує відповідного ґрунтованого аналізу запропонованої наукової літератури.

Анотуванню піддаються не менш ніж 20 сторінок наукового джерела (розділ, підрозділ монографії, колективної монографії) або ж не менше 2 наукових статей, присвячених проблемі вирішення земельних спорів. При анотуванні наукових статей разом з анотацією надається ксерокопія статті. Обсяг анотації не може бути меншим за 5 сторінок А4.

2.4. Узагальнення судової практики.

Проводиться з метою вивчення та правового аналізу правових позицій ВП ВС, практики судів щодо застосування земельного законодавства, внесення пропозицій з його удосконалення. Узагальнення судової практики проводиться за певною категорією справ у судах цивільної, господарської й

адміністративної юрисдикції. Тематика узагальнення судової практики погоджується студентом з викладачем.

За результатами узагальнення судової практики студент складає звіт, де зазначається тематика проведеного узагальнення, кількість опрацьованих судових справ, їх загальні та відмінні риси, особливості застосування земельного законодавства у конкретних справах, правовий висновок за результатами узагальнення, пропозиції з удосконалення земельного законодавства.

2.5. Підготовка тематичних презентацій.

Це результат самостійного вивчення будь-якої проблематики щодо державної реєстрації речових прав на земельні ділянки зі створенням презентації за результатами роботи. Презентаційний проект – навчально-пізнавальна, дослідницька, творча діяльність, яка включає мету, узгоджені методи, способи дослідження, й спрямована на досягнення загального результату з розв'язування певної земельно-правової проблеми. Має складатися не менше, ніж з 20 слайдів.

2.6. Підготовка та публікація наукових статей.

Наукова стаття готується за актуальною проблематикою студентом під керівництвом викладача. Тема наукової статті погоджується студентом із викладачем.

Стаття повинна містити такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Наукова стаття має містити пропозиції з удосконалення теоретичних положень державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

Обсяг наукової статті має становити від 10 до 12 сторінок формату А-4. Наприкінці наукової статті обов'язково наводиться список використаних джерел.

Наукові статті публікуються у фахових виданнях України. У разі істотного доопрацювання наукової статті викладачем, наукова стаття може публікуватися у співавторстві з викладачем.

2.7. Участь у конкурсах студентських наукових робіт, участь у наукових конференціях, круглих столах.

Наукова робота для конкурсу готується за актуальною проблематикою студентом під керівництвом викладача. Тема наукової статті погоджується студентом із викладачем. Структура наукової роботи має відповідати вимогам конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Право». Наукові роботи подаються в друкованому вигляді та на електронних носіях з дотриманням таких вимог:

- текст друкується шрифтом Times New Roman, міжрядковий інтервал 1.5, кегль 14, аркуш формату А4, поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм;
- наукова робота повинна мати титульну сторінку (на ній зазначаються тільки шифр та назва роботи), зміст, вступ, розділи, висновки, список використаної літератури та анотацію, у якій зазначено актуальність, мету, завдання, використану методику дослідження та загальну характеристику роботи;
- наукова робота обов'язково має містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей, отриманих іншими особами;
- загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 30 сторінок без урахування додатків та переліку літературних джерел;
- креслення та ілюстрації, що додаються до роботи, повинні бути скомпоновані на аркуші формату А3 або А4.

Презентації, якими буде супроводжуватись виступ конкурсанта (студента) повинні бути заздалегідь направлені на електронну адресу викладача.

Написання тез наукової доповіді проводиться за тематикою навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки», погодженою студентом з викладачем.

Тези наукової доповіді готуються відповідно до вимог, визначених організаційним комітетом відповідної наукової (студентської, молодих учених) конференції. Як правило, обсяг тез наукової доповіді становить не більше 4-х сторінок формату А-4. Тези наукової доповіді мають містити пропозиції з удосконалення теоретичних положень щодо державної реєстрації речових прав на земельні ділянки.

Тези наукової доповіді публікуються за результатами виступу студента у збірнику тез наукової конференції, можуть публікуватися у співавторстві з викладачем у разі їх істотного доопрацювання останнім.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Організацію, контроль та оцінку якості виконання самостійної роботи студентів здійснює керівник, яким може виступати викладач, закріплений кафедрою за академічною студентською навчальною групою, або лектор (у випадку підготовки підсумкової роботи, наукової роботи на конкурс, наукової статті, тез наукової доповіді). При виникненні питань, пов'язаних із виконанням самостійної роботи, студентам рекомендується звертатися до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень та консультації.

У процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань;
- обґрунтованість і логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Результати самостійної роботи студентів оцінюються згідно з чинними шкалами оцінювання (національною й ЄКТС) викладачем відповідної навчальної дисципліни або комісією.

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Нормативно-правові акти

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#top>.
4. Деякі питання удосконалення механізмів захисту речових прав на земельні ділянки: постанова Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 р. № 925. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/925-2017-п#Text>.
5. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 553). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text>
6. Порядок доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127 (в ред. від 06.06.2018 р. № 484). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/484-2018-%D0%BF#n548>
7. Порядок надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1127 (в ред. від 26.06.2019 р. № 599). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2019-%D0%BF#n43>

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії рейдерству: Закон України від 05.12.2009 р. № 340-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/340-20#Text>.

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція): Закон України від 12.02.2015 р. № 191-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-19#Text>.

10. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>

11. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text>

13. Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF#Text>

14. Про затвердження Вимог до оформлення заяв та рішень у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 21 листопада 2016 р. № 3276/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1504-16#Text>

15. Про затвердження Інструкції щодо проведення поділу, виділу та розрахунку часток об'єктів нерухомого майна: наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 18 червня 2007 р. No55 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0774-07#Text>

16. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: пост. Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF?find=1&text=%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%>

17. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1141-2011-%D0%BF#Text>

18. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційних систем Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Державного земельного кадастру: наказ Мінекономіки та Мін'юсту України від 26.11.2020 р. № 1177/35460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1177-20#Text>

19. Про затвердження Порядку доступу державних реєстраторів прав на нерухоме майно та користування відомостями Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2017-%D0%BF#n61>

20. Про затвердження Порядку інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром, іншими кадастрами та інформаційними системами: постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2013 р. № 483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF#Text>

21. Про затвердження Порядку формування та зберігання реєстраційних справ: від 18.11.2016 р. № 3267/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1499-16#Text>

22. Про затвердження Типового договору оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом: Постанова КМ України від 02. 03. 2021 р. № 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-2021-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Типового договору оренди землі: Постанова КМ України від 03.03.2004 р. № 220. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/220-2004-%D0%BF>

24. Про оренду землі: Закон України від 06.1998 р. № 161-XIV в ред. від 02.10.03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

25. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Верховного суду України від 16.04.2004 No 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04#Text>

Література
Основна література

1. Буракова А. М. Визнання недійсними рішень органів владних повноважень як спосіб захисту земельних прав. Харків: Юрайт, 2019. 188 с.
2. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2017. 436 с.
3. Ковач Д. Л. Виникнення суб'єктивних земельних прав : монографія. Харків : Фінарт, 2019. 224 с.
4. Костюченко М.С. Правове регулювання оренди водних об'єктів в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.06. Харків, 2018. 231 с.
5. Кузьменко Н. О. Рішення органів місцевого самоврядування в механізмі правового регулювання земельних відносин: монографія. Київ: Алерта, 2018. 264 с.
6. Малохліб О. С. Правові засади використання земельних ділянок для житлового будівництва: моногр. Харків: Юрайт, 2021. 176 с.
7. Мироненко І. В. Інститут права сусідства: теоретичні та практичні аспекти: моногр. Івано-Франківськ, Супрун В.П., 2019. 341 с.
8. Одарюк М. П. Правові засади земельних процедур: монографія. Харків: ТОВ «Планета-Прінт». 2020. 176 с.
9. Правові позиції Великої Палати Верховного Суду у спорах, що виникають із земельних правовідносин: посібник / Л. А. Швецова та ін. Харків, 2021. 908 с.
10. Піфко О.О. Реєстрація прав на землі у країнах Європи: порівняльний аналіз: дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.06 / Ужгород, 2011. 215 с.
11. Ріпенко А. І. Використання земель для містобудівних потреб: теоретичні та практичні проблеми: моногр. Херсон: Гельветика, 2019. 496 с.
12. Федчишин Д. В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Херсон: Гельветика, 2020. 418 с.

13. Чирик А. О. Спільна часткова власність на земельну ділянку: монографія; за заг. ред. проф. М. В. Шульги. Харків: Юрайт, 2020. 172 с.

14. Юрченко Е. С. Право сільськогосподарського землекористування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2019. 227 с.

15. Дайджест практики Верховного Суду у справах із договору оренди землі URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Daijest_orenda_zemli_2018_2021.pdf

16. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду у справах зі спорів, що виникають із земельних відносин (застосування норм матеріального права) Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 20.04.2018 по 18.09.2019 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajdjest_VP_zemelni_spori_2018_2019.pdf

17. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду в земельних спорах за участю органів Держгеокадастру за період із 01.03.2018 по 23.11.2020р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Daidzhest_VP_VS.pdf

18. Земельні спори: правові висновки Верховного Суду / Упорядник Ю. Я. Чумак. Київ: Алерта, 2021. 350 с.

19. Земельне право: навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів: Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с.

20. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / В.І. Гордєєв, Д.М. Золотарьова, І.В. Ігнатенко та ін.; за заг. ред. проф. Шульги М.В. Харків: Юрайт, 2019. 380 с.

21. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / Д. В. Санніков, М.В. Шульга, В.І. Гордєєв, Харків: Право, 2021. 376 с.

Додаткова література

1. Боднарчук О. Г., Боднарчук О. І. Проблемні питання правового регулювання відносин щодо користування чужою земельною ділянкою (суперфіцію) в Україні. *Наукові праці НУ ОЮА*. 2020. С. 19-24.
2. Бежевець А. М., Бондаренко М. М. Державна реєстрація права власності на нерухоме майно: проблеми та перспективи розвитку. *InterConf*. 2021. № 60. С. 230 – 236. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/13364/12280>
3. Висіцька І. Емфітевзис: правова природа, умови, форма, доцільність застосування. *Землевпорядний вісник*. 2019. № 11. С. 41-47.
4. Висіцька І. Спірна дата. 2.02.2022. URL: <https://agrotimes.ua/article/spirna-data-stroku-diyi-dogovoru-o-rendy-zemli/>
5. Висіцька І. Право постійного користування землею: чи можливе правонаступництво? *Землевпорядний вісник України*. 2019. № 10. С. 41 – 45.
6. Гоменюк І. Реєстрація прав на землю. *Земельні відносини: Тематичний збірник*. 2019. Вип.6. С.13.
7. Гудима М.М. Правова природа державної реєстрації як юридичного факту в механізмі динаміки речових прав. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2020. Вип. 1 (45). С.45-51.
8. Данілік Д. М., Лісова Т. В., Хомінець С. В. Правові проблеми при вчиненні реєстраційних дій в аспекті реєстрації прав на земельні ділянки. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3.
9. Данілік Д. М., Хомінець С. В., Шульга М. В. Генеза правового регулювання земельно-реєстраційних відносин. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3.
10. Ільків О. В. Захист прав користувача земельної ділянки, наданої для сільськогосподарських потреб. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. № 1. С. 32-36.
11. Ільків О. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). *Юридичний вісник*. 2021. № 2. С. 98-104.

12. Ільків Н.В. Строки у договорі оренди землі державної власності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Вип. 2. С. 116-125.

13. Кулинич П. Право фермерського господарства на землю свого засновника. *Землепорядний вісник України*. 2020. № 2. С. 33 – 36.

14. Лісова Т.В., Шульга М.В., Шульга Т.М. Особливості захисту земельних прав у процесі здійснення реєстраційних дій. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3.

15. Марусенко Р. І. Сервітут земельний. *Велика українська юридична енциклопедія*. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга, В.В.Носік, П.Ф.Кулінич та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право. 2019. С. 569-573.

16. Мірошніченко А. М. Реєстрація прав на земельні ділянки. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 539–541.

17. Мірошніченко С. Посібник оренда землі від А до Я. Порядок реєстрації права оренди земельної ділянки. Остання редакція від 26.09.2019 р. URL: <https://dl.omp.ua/knowledge-base>

18. Непомящая І.О. Перспективи вдосконалення системи державної реєстрації майнових прав. *Часопис цивілістики*. 2020. Вип. 39. С.54-59.

19. Одарюк М.П. Визначення поняття процедур у земельному праві. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 1. Т. 2. С. 10-15.

Одарюк М. П. Процедурні питання виникнення прав на землю. *Правові новели*. 2018. № 5. С. 42-48.

20. Олійник І. Еволюція механізму державної реєстрації речових прав на нерухоме майно в Україні. *Збірник наукових праць НАДУ*. 2019. Вип. 2. С.84-91.

21. Пашкевич І. Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки та її реєстрація. Проблеми, невідповідності та пропозиції. *Землевпорядний вісник*. 2018. № 3. С. 16–20.

22. Сидор В.Д. Право оренди земельної ділянки. *Велика українська юридична енциклопедія*. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга, В.В. Носік, П.Ф. Кулінич та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право. 2019. 696 с.

23. Спасибо-Фатєєва І.В. Значення державної реєстрації для набуття права власності на нерухомість. *Право України*. 2020. № 11. С. 127-141.

24. Сперчун О. О. Поділ земельних ділянок, що перебувають у спільній сумісній (частковій) власності осіб, подальша державна реєстрація новостворених земельних ділянок, отриманих у результаті поділу. Алгоритм 2020. URL : <https://www.notar.ks.ua/podil-zemelnyh-dilyanok/>.

25. Таранова О.Т. Проблемні аспекти діяльності реєстру речових прав на нерухоме майно в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 1. С. 140 – 143.

26. Турчин В. Закордонний досвід створення єдиного реєстру нерухомості. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С.204-209.

27. Федорович В. І. Право на земельну ділянку у разі набуття права власності на житловий будинок, будівлю або споруду. *Вісник Львівського університету*. Серія «Юридична». 2018. Вип. 66. С. 179–186.

28. Харитоновна Т. Є. Емфітевзис: земельний, цивілістичний та екологічний аспекти. *Екологічне право*. 2019. Вип. 3. С. 41-45.

29. Шульга М. В. Виникнення земельних прав. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулінич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац.

юрід. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 53–55.

30. Шульга М. В. Земельна ділянка як об'єкт земельних відносин. *Велика українська юридична енциклопедія* : у 20 т. Т. 16 : Земельне та аграрне право / редкол.: М. В. Шульга (голова), В. В. Носік, П. Ф. Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 190–194.

31. Шульга М.В. Право спільної часткової власності на земельну ділянку в земельно-правовій доктрині України. 3/4 Право України, 3/4 2020. Вип. № 5 С. 116-127.

32. Яворська О. Договір як підстава виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільгосподарських потреб. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 120-124.

Інтернет-ресурси

<https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=771> – Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс (СЕНМК). Кафедра земельного та аграрного права. Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки.

<http://portal.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

<https://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний портал Кабінету Міністрів України.

<http://www.menr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства екології та природних ресурсів України.

<http://www.minagro.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України.

<http://land.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

<http://www.dzk.gov.ua> – сайт Центру державного земельного кадастру.

<http://www.zemres.com> – сайт землевпорядників України.

<http://www.zemli.com.ua> – Земли.com.ua: портал земельних вопросов.

<http://www.pravoua.com.ua> – офіційний сайт журналу «Право України».

<http://lib.rada.gov.ua> – сайт бібліотеки Верховної Ради України.

<http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

http://10.106.3.2/index.php?option=com_k2&view=item&id=65:elektronniresursi. – Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Загальні вимоги до виконання самостійної роботи.....	4
2. Методичні рекомендації до виконання окремих видів самостійної роботи.....	6
3. Критерії оцінки результатів самостійної роботи студентів.....	19
4. Рекомендовані джерела інформації для самостійної роботи.....	20

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

**«ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ РЕЧОВИХ ПРАВ
НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ»**

для студентів
другого (магістерського)
освітньо-кваліфікаційного рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч і: ШУЛЬГА Михайло Васильович,
ХОМІНЕЦЬ Світлана Володимирівна,
ІГНАТЕНКО Ірина Володимирівна.

Відповідальний за випуск *М. В. Шульга*

Редактор *Л. Русанова*
Комп'ютерна верстка *Ю. Бойко*

